

IN MEMORIAM

Ewa Olga Rosowska-Jakubczyk
(6 września 1958 – 23 czerwca 2024)

Urodziła się w Warszawie w rodzinie Leona i Aliny z domu Popławskiej. Po ukończeniu XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Warszawie rozpoczęła studia na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. W 1986 r. uzyskała tytuł magistra nauk politycznych na podstawie pracy dyplomowej „Ruch ludowy i Bataliony Chłopskie w latach II światowej” napisanej pod kierunkiem prof. dra hab. Kazimierza Przybysza.

Po studiach została zatrudniona w Zarządzie Głównym Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. W 1991 r., jako stypendystka Ministerstwa Edukacji Narodowej, podjęła zagraniczne studia doktoranckie na Wydziale Historycznym Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego. Stopień naukowy doktora nauk historycznych otrzymała w 1993 r. na podstawie dysertacji „Stosunki polsko-sowieckie w latach 1939–1941 w polityce zagranicznej ZSRR” przygotowanej pod kierunkiem prof. dra hab. Giennadija Matwiejewa.

Po powrocie do kraju związała się zawodowo z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych. Pracę rozpoczęła w Zakładzie Naukowym Archiwistyki (1993–2003), a następnie została naczelnikiem Wydziału Integracji Europejskiej (2003–2008). Była jednocześnie członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma „Archeion” oraz przewodniczącą Komitetu Technicznego 242 ds. Informacji i Dokumentacji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Jest autorką i współautorką sześciu polskich norm ISO z zakresu informacji i dokumentacji.

Od 2000 r. czynnie udzielała się w Oddziale Warszawskim Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, a jednocześnie realizowała się naukowo. Była jednym z pierwszych polskich archiwistów, którzy uzyskali dostęp do zasobów archiwów rosyjskich zawierających dokumenty zbrodni katyńskiej. Wyniki badań, prowadzonych pod kierunkiem prof. dra hab. Wojciecha Materskiego przy współudziale dra Bolesława Woszczyńskiego i prof. dr hab. Natalii Lebediewej w archiwach postsowieckich i emigracyjnych, zostały ujęte w czterotomowej publikacji źródło-

wej *Katyń. Dokumenty zbrodni*. Przychylnie przyjęte przez środowisko naukowe edycje źródeł ukazały się drukiem w latach 1996, 1998, 2001 i 2006. Wkład zespołu autorskiego w szerzenie wiedzy na temat zbrodni katyńskiej został doceniony przyznaniem odznaczenia cywilnego za wybitne osiągnięcia na polu nauki.

Współpraca polskich archiwów państwowych z archiwami Rosji i innymi instytucjami pamięci wyznaczała dalsze etapy naukowej aktywności Ewy Rosowskiej-Jakubczyk. Kontynuację badań stanowiły m.in. tłumaczenia opracowań źródłowych dotyczących relacji polsko-sowieckich po zerwaniu przez Związek Sowiecki stosunków dyplomatycznych z uchodźczym rządem gen. Władysława Sikorskiego (*Polska w dokumentach z archiwów rosyjskich 1949–1953*) wydane przez Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

Praca zawodowa w sieci archiwów państwowych otworzyła nowy kierunek działalności naukowej Ewy Rosowskiej-Jakubczyk, zorientowany na dokumentowanie losów dóbr kultury przemieszczonych w rezultacie II wojny światowej. Jej dorobek w zakresie rewindykacji mienia polskiego obejmuje publikacje referatów konferencyjnych, wnoszących znaczący wkład w rozwój poszukiwań materiałów archiwalnych polskiej proveniencji przechowywanych poza granicami kraju.

Aktywnie uczestniczyła w konferencjach i kongresach naukowych polskich i zagranicznych. Szczególne miejsce w jej życiorysie naukowym zajmowały spotkania archiwistów Europy Środkowej i Wschodniej „Colloquia Jerzy Skowronek Dedicata”. Brała w nich udział nieprzerwanie na przestrzeni kilku lat (1996–2004). Regularnie wygłaszała referaty podczas zjazdów historyków i archiwistów. Pełniła liczne funkcje w krajowych i międzynarodowych gremiach archiwalnych. Uczestniczyła m.in. w pracach Centralnej Komisji Metodycznej oraz zespołów naukowych działających przy Naczelnym Dyrektorsze Archiwów Państwowych. Była kierowniczką projektów międzynarodowych TAPE (Training for Audiovisual Preservation in Europa) i EURIDICE (Europejskie Materiały Źródłowe do Nauczania na Odległość), prowadzonych ze środków europejskich. Podejmowała ponadto zagadnienia prawnej i praktycznej ochrony dziedzictwa kulturowego w Unii Europejskiej, polityki digitalizacji dóbr dziedzictwa narodowego oraz tworzenia Biblioteki Europejskiej Europeana. Pokłosiem tej działalności są publikacje polsko- i anglojęzyczne.

Systematycznie podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe z zakresu administracji publicznej, mechanizmów funkcjonowania Unii Europejskiej oraz archiwistyki i zarządzania dokumentacją poprzez uczestnictwo w kursach organizowanych przez Krajową Szkołę Administracji Publicznej, Uniwersytet Europejski w Peters-

burgu, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Directorate General Information Society and Media, The National School of Government i St Mary's University Richmond.

W 2006 r. rozpoczęła pracę dydaktyczną. Prowadziła konwersatoria w Instytucie Stosunków Międzynarodowych Wydziału Historycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Po jego przekształceniu została zatrudniona na stanowisku adiunkta na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych – początkowo w Katedrze Europy Wschodniej, następnie w Katedrze Historii Dyplomacji. Ponadto wykładała na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Akademii im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku. Zajmowała się m.in. problematyką integracji europejskiej, polityką regionalną państw unijnych oraz dostępem do informacji w Unii Europejskiej. Była promotorką dziesięciu i recenzentką sześciu prac magisterskich z dziedziny historii i współczesnych stosunków międzynarodowych oraz promotorką siedmiu i recenzentką ośmiu prac licencjackich dotyczących problematyki stosunków międzynarodowych.

Zainteresowania stosunkami międzynarodowymi w latach 20. XX w., szczególnie kwestią podpisanego 18 marca 1921 r. traktatu ryskiego, w tym realizacją postanowień protokołów dodatkowych dotyczących repatriacji ludności, przyczyniły się do znacznego wzbogacenia spuścizny naukowej Ewy Rosowskiej-Jakubczyk. Udział w pracach zespołu badawczego kierowanego przez prof. dra hab. Zbigniewa Karpusa zaowocował współautorstwem publikacji *Polscy jeńcy wojenni w niewoli sowieckiej w latach 1919–1922. Materiały archiwalne*, wyróżnionej w 2010 r. Nagrodą Historyczną Tygodnika „Polityka”. Podejmowała także tematy działalności Polsko-Rosyjsko-Ukraińskiej Komisji Mieszanej ds. Repatriacji oraz organizacji akcji repatriacyjnej przez Polski i Rosyjski Czerwony Krzyż, Związek Chrześcijańskiej Młodzieży Męskiej (YMCA) i Amerykańską Administrację Pomocy (ARA). W ramach współpracy polsko-białoruskiej grupy historyków brała udział w opracowaniu przewodników po materiałach archiwalnych z okresu II Rzeczypospolitej Polskiej przechowywanych w archiwach i bibliotekach Białorusi. Współorganizowała z Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Mińsku cykl konferencji naukowych poświęconych tematyce wspólnego dziedzictwa kulturowego, a w latach 2010–2013 pełniła funkcję sekretarza polsko-białoruskiego zespołu badaczy-historyków.

Laureatka nagrody rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu II stopnia za osiągnięcia dydaktyczne, naukowe oraz za wzorową realizację zadań (2010).

Po zakończeniu współpracy z uczelniami ponownie skupiła swoją działalność zawodową na pracy w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych. W 2012 r. została powołana na stanowisko doradcy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, a w 2014 r. zatrudniona w Departamencie Archiwistyki NDAP. Była kierowniczką projektu krajowego „Archiwa Cyfrowe”, realizowanego w ramach II Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, oraz odpowiadała za redakcję znaczących publikacji branżowych, w tym tomu trzeciego *Słownika biograficznego archiwistów polskich* (2017), pracy zbiorowej *Zasada zespołowości w praktyce archiwów państwowych. Studia i materiały* (2017) oraz wydawnictwa albumowego *Archiwa w Niepodległej. Stulecie Archiwów Państwowych 1919–2019* (2019). Od 2019 r. pełniła funkcję zastępcy redaktora naczelnego czasopisma „Archeion”, koordynując prace redakcyjne nad przygotowaniem kolejnych tomów i zapraszając do współpracy polskich i zagranicznych ekspertów z dziedziny archiwistyki i zarządzania dokumentacją. Przywiązywała szczególną wagę do utrzymania wysokiego poziomu naukowego publikowanych prac. Sama dała się poznać jako niezwykle rzetelna autorka, recenzentka czasopism i rosyjskojęzycznych wydawnictw archiwalnych (głównie przewodników po zasobie), tłumaczka tekstów o charakterze naukowym, kronikarka wydarzeń takich jak konferencje naukowe, spotkania komisji metodycznych i posiedzenia naukowe w archiwach państwowych.

Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi (2005) i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2008).

Ewa Rosowska-Jakubczyk zmarła w wyniku nieuleczalnej choroby. Pochowana została na Cmentarzu Komunalnym Północnym w Warszawie.

Bibliografia

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Akta osobowe – E. Rosowska-Jakubczyk.

Archiwa Państwowe. Zmarła dr Ewa Rosowska-Jakubczyk, <https://archiwa.gov.pl/zmarla-dr-ewa-rosowska-jakubczyk/> [dostęp 8.08.2024].

ORCID. Ewa Rosowska-Jakubczyk, <https://orcid.org/0000-0001-8882-5709> [dostęp 8.08.2024].

Paweł Pietrzyk

Bibliografia publikacji dr Ewy Rosowskiej-Jakubczyk

1995

Katyń. Dokumenty zbrodni, t. 1: *Jeńcy nie wypowiedzianej wojny: sierpień 1939 – marzec 1940* (współudział przy oprac., współoprac. W. Materski, B. Woszczyński, N.S. Lebediewa, N.A. Pietrosova), red. W. Materski, B. Woszczyński, W.P. Gusaczenko i in., Warszawa 1995.

„*Archiwy Ukrainy. Nauczno-praktyczny журнал*”. *Hołowne Archiwnne Uprawlinnia pry Kabineti Ministriw Ukrainy*, Kyjiw 1991, nr 1–6; 1992, nr 1–6, „*Archeion*” 1995, t. 94, s. 182–191.

„*Istoriceskij Archiw, nauczno-publikatorskij журнал*”. *Komitet po dielam Archiwow pri Prawitielstwie Rossii*, t. 1, Moskwa 1992, Izdateilstwo „LIT”, „*Archeion*” 1995, t. 94, s. 194–197.

Posiedzenia naukowe w archiwach państwowych w roku 1993. Zestawienie referatów ze streszczeniami, „*Archeion*” 1995, t. 94, s. 349–361.

Posiedzenia komisji metodycznych archiwów w 1993 r., „*Archeion*” 1995, t. 95, s. 185–187.

Winid Bogusław, Współczesne archiwalia polskie i rosyjskie w zbiorach Instytutu Hoovera (tłum.), „*Archeion*” 1995, t. 95, s. 243–245.

1996

Сборник материалов по международной конференции „Архивы бывших коммунистических армии в странах Центральной и Восточной Европы”, Стара Весь, 28 сентября – 1 октября 1995 года (red., współred. J. Skowronek, T. Krawczak), Warszawa 1996.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa archiwistów krajów Wschodniej i Środkowej Europy, „*Archiwista Polski*” 1996, nr 1, s. 82–90.

Przekształcenia w zakresie prawa archiwalnego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, „*Archiwista Polski*” 1996, nr 3, s. 51–57.

1997

Archiwa Europy Środkowej i Wschodniej w dobie przekształceń prawnoustrojowych. Materiały międzynarodowej konferencji archiwalnej 28–30 czerwca 1996 r. w Puławach (udział w red.), red. B. Woszczyński, Warszawa 1997.

Centralnyj Gosudarstvennyj Archiv Zwukozapisiej SSSR. Oczerk – putiewoditel. Moskwa 1991, wyd. *Głównoje archiwnoje uprawnienije pri Kabinietie Ministrow SSSR, Centralnyj gosudarstwiennyj archiw zwukozapisiej SSSR*, ss. 142 (rec.), „*Archeion*” 1997, t. 97, s. 216–219.

Rezolucje międzynarodowej konferencji archiwistów w Puławach: „Archiwa Europy Środkowej i Wschodniej w dobie przekształceń prawnoustrojowych” (tłum.), „*Archeion*” 1997, t. 97, s. 352–353.

Posiedzenia naukowe w archiwach państwowych w roku 1995. Zestawienie tytułów referatów, „*Archeion*” 1997, t. 97, s. 395–400.

The Russian Archives Series – trzy woluminy serii (rec.), „*Archeion*” 1997, t. 98, s. 220–221.

Archiwy Rossii. Moskwa i Sankt-Pietierburg. Sprawocznik-obozrienije i bibliograficzeskij ukazatel, red. Władimir Piotrowicz Kozłow, Patricia Kennedy Grimsted, oprac. Łada Władimirowna Riepuło, Moskwa 1997, ss. 1070 (rec.), „Archeion” 1997, t. 98, s. 222–223.

Fiederalnyje archiwy Rossii i ich nauczno-sprawocznij apparat, oprac. O. Nieżdanowa, red. Władimir Piotrowicz Kozłow, Moskwa 1994, ss. 114, (rec.), „Archeion” 1997, t. 98, s. 223–224.

Archiw nowiejszej istorii Rossii, t. 1–4, red. W.A. Kozłow, S.W. Mironienko, Moskwa 1994 (rec.), „Archeion” 1997, t. 98, s. 224–225.

1998

Katyń. Dokumenty zbrodni, t. 2: Zagłada: marzec – czerwiec 1940 (oprac., współoprac. W. Materski, B. Woszczyński, N.S. Lebidiewa, N.A. Pietrosowa), red. W. Materski, B. Woszczyński, W.P. Gusczenko i in., Warszawa 1998.

Teczka specjalna J.W. Stalina. Raporty NKWD z Polski 1944–1946 (tłum.), wybór i oprac. T. Cariewskaja i in., Warszawa 1998.

A.S. Zułkaszewa, *Kształtowanie się polskiej diaspory w Kazachstanie w świetle archiwaliów (1926–1956)* (tłum.), „Archeion” 1998, t. 99, s. 138–151.

Międzynarodowa konferencja „Wspólna spuścizna archiwalna państw i narodów Europy Środkowej i Wschodniej”, „Archeion” 1998, t. 99, s. 351–354.

Posiedzenia naukowe w archiwach państwowych w latach 1996–1997. Zestawienie tytułów referatów, „Archeion” 1998, t. 99, s. 359–362.

1999

S. Fiel, *Na syberyjskim trakcie. Polacy w Kraju Tiumeńskim* (tłum.), Warszawa 1999.

Ukrajinske archiwoznawstwo: istorija, suchasnyj stan ta perspektywy. Naukowi dopowidi Wseukrainskoji konferenciji (19–20 lystopada 1996 roku), cz. 1–2, Kyjiw 1997, ss. 380, ss. 263 (rec.), „Archeion” 1999, t. 100, s. 257–258.

2000

Polska w dokumentach z archiwów rosyjskich 1949–1953 (tłum.), wybór i oprac. A. Kochański i in., Warszawa 2000.

The Project of an international edition of the directory „Common archival heritage of states and nation of Central and Eastern Europe“ [w:] *Accessibility of archival materials in compliance with the law and general practices of the states of Central and East European countries. Materials of the International Conference Mądralin, October 15–16, 1999*, ed. W. Stępniać, Warszawa 2000, s. 203–212.

Проект международного путеводителя „Общее архивное наследие стран и народов Центральной и Восточной Европы“ [w:] *Accessibility of archival materials in compliance with the law and general practices of the states of Central and East European countries. Materials of the International Conference Mądralin, October 15–16, 1999*, ed. W. Stępniać, Warszawa 2000, s. 213–222.

Varsaviana w Rosyjskim Państwowym Archiwum Historycznym (RGIA) w Petersburgu, „Archeion” 2000, t. 101, s. 129–151.

Księgi metrykalne i stanu cywilnego w archiwach państwowych w Polsce. Informator, oprac. Anna Laszuk, Warszawa 1998, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Centralny Ośrodek Informacji Archiwalnej, ss. 469 (rec.), „Archeion” 2000, t. 101, s. 184.

Jerzy Gaul, Kancelaria Generalnego Gubernatorstwa Wojskowego w Lublinie 1915–1918, Warszawa 1998, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, wyd. DiG, ss. 134 (rec.), „Archeion” 2000, t. 101, s. 200.

V Międzynarodowa Konferencja „Udostępnianie archiwaliów w świetle prawa i praktyki Europy Środkowej i Wschodniej”, „Archeion” 2000, t. 101, s. 277–279.

Pomoc Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych ofiarom represji stalinowskich w uzyskaniu poświadczeń w archiwach rosyjskich, „Archeion” 2000, t. 102, s. 58–64.

Seminarium archiwistów banków europejskich w Londynie, „Teki Archiwalne” 2000, t. 5, s. 67–72.

2001

Zbiór przepisów archiwalnych wydanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w latach 1952–2000 (wybór i oprac., współaut. M. Tarakanowska), Warszawa 2001.

Katyń. Dokumenty zbrodni, t. 3: *Losy ocalałych: lipiec 1940 – marzec 1943* (oprac., współoprac. W. Materski, B. Woszczyński, N.S. Lebediewa, N.A. Pietrosowa), red. W. Materski, B. Woszczyński, K.M. Anderson i in., Warszawa 2001.

Archiwalia polskie z zasobu byłego Archiwum Specjalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ZSRR przechowywane w Rosyjskim Państwowym Archiwum Wojskowym [w:] Archiwalia polskiej proweniencji terytorialnej przechowywane w Państwowym Archiwum Federacji Rosyjskiej i Rosyjskim Państwowym Archiwum Wojskowym (archiwalia władz rosyjskich 1813–1918, archiwalia niemieckie z ziem zachodnich i północnych Polski do 1945, archiwalia Senatu WM Gdańska 1920–1939), red. W. Stępiak, Warszawa 2001, s. 109–144.

Обзор источников в государственных архивах Польши, касающихся ее участия в Совете экономической взаимопомощи и его органах [w:] Archives of Former International Organizations of the States of Central and Eastern Europe. Papers of the International Conferences, Warsaw, October 13–14, 2000, Moscow, May 21–22, 2001, ed. W. Stępiak, Warszawa 2001, s. 107–113.

Z problematyki rozwoju archiwistyki współczesnej w świetle obrad Kongresu w Sewilli, „Archeion” 2001, t. 103, s. 9–24.

Irina B. Matjaś, Związek Archiwistów Ukrainy – pierwsze dziesięciolecie (tłum.), „Archiwista Polski” 2001, nr 2, s. 59–64.

Z zagadnień współczesnej kancelarii rosyjskiej, „Teki Archiwalne” 2001, t. 6, s. 131–140.

2002

Archives in the New Age. The strategic problems of the automatization of archives. Papers of the international conference, Warsaw September 28–29, 2001 (red.), Warszawa 2002.

Stan opracowania zasobu archiwów państwowych, „Archeion” 2002, t. 104, s. 9–25.

Seminarium warszawskie na temat współczesnych tendencji kształcenia archiwistów na świecie, „Archeion” 2002, t. 104, s. 109–112.

VII Międzynarodowa Konferencja Archiwalna w Warszawie, „Archeion” 2002, t. 104, s. 369–373.

2003

Archiwa w postaci cyfrowej. Materiały międzynarodowych warsztatów DELOS CEE „Standaryzacja – od Międzynarodowego Standardu Opisu Archiwalnego ISAD(G) do formatu Kodowanego Opisu Archiwalnego EAD. Wdrażanie i najlepsze praktyki”, Warszawa 25–26 kwietnia 2003 r. (red.), Warszawa 2003.

Mikrofilmowanie w archiwach państwowych [w:] Konserwacja XXI wieku, red. B. Drewniewska-Idziak, Warszawa 2003, s. 173–179.

Losy polskich archiwaliów na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej (1939–1945), „Archeion” 2003, t. 106, s. 85–117.

2004

Losy Polaków w Uzbekistanie 1919–1952 (oprac.), Warszawa 2004.

Norma międzynarodowa ISO 15489 Zarządzanie dokumentami, „Archeion” 2004, t. 107, s. 237–244.

XV Międzynarodowy Kongres Archiwów, Wiedeń 23–28 VIII 2004 r. Wartościowanie dokumentacji, „Archeion” 2004, t. 107, s. 450–460.

Europejski projekt badawczy Sieć Doskonałości Bibliotek Cyfrowych (DELOS) (współaut. M. Śliwińska), „Archeion” 2004, t. 107, s. 486–492.

2005

Archiwa polskie w dobie społeczeństwa informacyjnego, „Polskie Regiony w Europejskiej Przestrzeni Kulturowej” 2005, t. 8: *Biblioteki i archiwa*, s. 21–34.

2006

Katyni. Dokumenty zbrodni, t. 4: *Echa Katynia: kwiecień 1943 – marzec 2005* (red., oprac., współred. W. Materski, B. Woszczyński, K.M. Anderson i in., współoprac. W. Materski, B. Woszczyński, N.S. Lebediewa, N.A. Pietrosowa), Warszawa 2006.

2008

Europejskie dziedzictwo audiowizualne. Materiały Międzynarodowej Konferencji Projektu TAPE Warszawa, 22 lutego 2008 r. (red.), Warszawa 2008.

2009

Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju. Nowy program kształcenia w Akademii Humanistycznej w Pułtusku, „Rocznik Nauk Politycznych” 2009, r. 11, nr 12, s. 169–177.

Polscy jeńcy wojenni w niewoli sowieckiej w latach 1919–1922. Materiały archiwalne (oprac., współaut. Z. Karpus, I. Kostuszek, W. Rezmer), Warszawa 2009.

2011

Да 90-годдзя прыняцця Рэжскага дагавору 1921 г. Матэрыялы з гісторыі польска-беларускіх узаемаадносін у XX ст. Зборнік навуковых прац III міжнароднай навукова-тэарэтычнай канферэнцыі. Мінск, 9–10 чэрвеня 2011 г. W dziewięćdziesiąt rocznicę traktatu ryskiego 1921 r. Studia z dziejów stosunków polsko-białoruskich w XX w. Zbiór prac naukowych III Międzynarodowej Konferencji Historycznej, Mińsk 9–10 czerwca 2011 r. (red., współred. A. Wialiki), Mińsk 2011.

Ochrona dziedzictwa kulturowego kościołów i związków wyznaniowych w polityce europejskiej [w:] *Ochrona zasobu archiwów kościelnych*, red. A. Laszuk, Warszawa 2012, s. 198–204.

2013

Sprawy trudne. Z dziejów stosunków polsko-białoruskich w latach 1918–1945. Geneza, konteksty, konsekwencje. Zbiór prac naukowych II i IV Międzynarodowych Konferencji Naukowo-Teoretycznych, Mińsk 2010–2012. Спрэчныя пытанні. З гісторыі польска-беларускіх узаемаадносін у 1918–1945 гг. Генезіс, кантэкст, вынікі. Зборнік навуковых прац II і IV міжнародных навукова-тэарэтычных канферэнцыій, Мінск, 2010–2012 гг. (red., współred. A. Wialiki), Mińsk 2013.

Polska–Białoruś. Wspólne dziedzictwo historyczne. Przewodnik po materiałach archiwalnych 1918–1939, t. 1: Archiwum Państwowe Obwodu Brzeskiego, Archiwum Państwowe Obwodu Grodzieńskiego (oprac., red.), Warszawa 2013.

Jeńcy sowieccy w Polsce 1920–1921. Zbiór komunikatów Sekcji Jeńców i Internowanych Sztabu Ministerstwa Spraw Wojskowych. Советские военнопленные в Польше. Сборник сообщений Секции военнопленных и интернированных Штаба Министерства военных дел (wybór, oprac., współaut. Z. Karpus, W. Rezmer), Toruń 2013.

Źródła do repatriacji Polaków z Rosji po traktacie ryskim, „Archeion” 2013, t. 114, s. 297–306.

2014

Polska–Białoruś. Wspólne dziedzictwo historyczne. Powstanie styczniowe w tradycji i myśli politycznej Polski i Białorusi. Zbiór prac naukowych. Польшча–Беларусь. Агульная гістарычная спадчына. Студзенскае паўстанне ў традыцыі і палітычнай думцы Польшчы і Беларусі (red., współred. A. Wabiszczewicz), Warszawa 2014.

Polska–Białoruś. Wspólne dziedzictwo historyczne. Przewodnik po materiałach archiwalnych 1918–1939, t. 2: Rejonowe Archiwum Państwowe w Mołodecznie, Archiwum Narodowe Republiki Białorusi, Białoruskie Państwowe Archiwum-Muzeum Literatury i Sztuki, Centralna Biblioteka Naukowa im. Jakuba Kołasa (oprac., red., współred. A. Smalianczuk, A. Wabiszczewicz, A. Wielikij), Warszawa 2014.

2015

Dzieje dokumentacji polskiej na Kresach Północno-Wschodnich w latach 1939–1945, „Archeion” 2015, t. 116, s. 414–434.

Wymiana jeńców i uchodźców między Polską i Rosją w latach 1921–1924 w świetle dokumentów archiwów białoruskich, „Archeion” 2015, t. 116, s. 601–618.

2017

Słownik biograficzny archiwistów polskich, t. 3: 1835–2015 (red.), Warszawa 2017.

Zasada zespołowości w praktyce archiwów państwowych. Studia i materiały (red.), Warszawa 2017.

2018

Losy zasobu Archiwum Państwowego w Wilnie podczas II wojny światowej [w:] *Archiwa, źródła, historia. Prace ofiarowane w siedemdziesiąte urodziny Profesora Władysława Stępnika* (red., współaut. H. Wajs), Warszawa 2018, s. 248–261.

Źródła do dziejów ludności polskiej i organizacji polskich w Rosji podczas I wojny światowej w archiwach miejskich Petersburga, „Miscellanea Historico-Archivistica” 2018, t. 25, s. 133–139.

2019

Archiwa w Niepodległej. Stulecie Archiwów Państwowych 1919–2019 (red.), Warszawa 2019.

Polskie Archiwa Państwowe a współpraca międzynarodowa (współaut. B. Nowożycki), „Rocznik Kultury Polskiej” 2019, s. 144–154.

2020

Dorota Pietrzakiewicz, Spory o zbiory. Piotr Bańkowski – rewindykacja i ochrona dziedzictwa piśmieniczego, Wydawnictwo AH im. A. Gieysztor w Pułtusku, Pułtusk–Warszawa 2019, ss. 430 (rec.), „Archeion” 2020, t. 121, s. 526–528.

Bolesław Woszczyński (27 czerwca 1930 – 27 maja 2020), „Archeion” 2020, t. 121, s. 539–541.

2021

Strategia rozwoju Archiwów Państwowych na lata 2021–2030 (red., współred. J. Chojecka, M. Muszyńska, P. Pietrzyk, M. Sadza), Warszawa 2021.

Frank Upward, Barbara Reed, Gillian Oliver, Joanne Evans, Recordkeeping Informatics for a Networked Age, Monash University Publishing, Clayton 2017, ss. 288 (rec.), „Archeion” 2021, t. 122, s. 406–409.

„Archeion” journal. Annual publication of Polish Archives since 1927, „Archeion Online” 2021, t. 1, nr 1, s. 4–10.

2022

Daria Monika Lipińska-Nałęcz (1 lipca 1951 – 20 marca 2022), „Archeion” 2022, t. 123, s. 292–302.

Zestawienie przygotowała
Kamila Pawełczyk-Dura